

Działania klimatyczne pilnie potrzebne do ochrony zdrowia ludzkiego w Europie

Nowy raport EASAC „Konieczność działań na rzecz klimatu w celu ochrony zdrowia ludzkiego w Europie” podkreśla alarmujący zakres zagrożeń dla zdrowia spowodowanych zmianami klimatu i korzyściami płynącymi z szybkiego wycofywania paliw kopalnych.

W tym przełomowym raporcie EASAC skupia się na konsekwencjach zmian klimatu dla zdrowia ludzkiego w Europie i korzyściach płynących z działania w celu zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu ustabilizowania klimatu.

EASAC jest głosem niezależnego doradztwa naukowego, mobilizującym czołowych europejskich naukowców z **27 krajowych akademii naukowych do kierowania polityką UE z korzyścią dla społeczeństwa**. Rozpatrując dużą liczbę niezależnych badań wpływu zmian klimatu na zdrowie oraz strategii przeciwdziałania zagrożeniom dla zdrowia, EASAC zidentyfikował kluczowe przesłania i wyciągnął ważne nowe wnioski. Dowody wskazują, że zmiany klimatu niekorzystnie wpływają na zdrowie ludzkie i przewiduje się, że zagrożenia dla zdrowia wzrosną. Rozwiązania są w zasięgu ręki i wiele można zrobić, działając na podstawie obecnej wiedzy, ale wymaga to woli politycznej.

Przy obecnych tendencjach w zakresie emisji gazów cieplarnianych do końca wieku przewiduje się wzrost temperatury na świecie **o ponad 3° C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej**. Wzrost będzie wyższy na lądzie niż w oceanach, narażając światową populację na bezprecedensowe tempo zmian klimatycznych i przyczyniając się do obciążenia chorobami i przedwczesną śmiertelnością.

Ryzyko zdrowotne wzrośnie wraz ze wzrostem zmian klimatycznych poprzez:

- **Zwiększoną ekspozycję na wysokie temperatury i ekstremalne zdarzenia, takie jak powodzie i susze, zanieczyszczenie powietrza i alergeny;**
- **Oslabienie bezpieczeństwa żywności i żywienia;**
- **Zwiększoną zachorowalność i zmianę rozmieszczenia niektórych chorób zakaźnych (w tym chorób przenoszonych przez komary, przenoszonych przez żywność i przenoszonych przez wodę);**
- **Rosnące ryzyko przymusowej migracji.**

EASAC podkreśla, że najważniejszym priorytetem jest ustabilizowanie klimatu i przyspieszenie wysiłków na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Korzyści ekonomiczne wynikające

z działań mających na celu zaradzenie obecnym i przyszłym skutkom zmian klimatycznych dla zdrowia będą prawdopodobnie znaczne.

Współprzewodniczący Grupy Roboczej, profesor sir Andy Haines (Londyńska Szkoła Higieny i Medycyny Tropikalnej), komentuje: „Jeśli nie zostaną podjęte pilne działania do zredukowania emisji w celu utrzymania limitu wzrostu temperatur poniżej 2° C (lub mniej), zapisanego w Paryskim porozumieniu klimatycznym, spotkamy się z potencjalnie nieodwracalnymi zmianami, które będą miały szeroki wpływ na wiele aspektów zdrowia. Społeczność naukowa odgrywa ważną rolę w generowaniu wiedzy i przeciwdziałaniu dezinformacji. Mamy nadzieję, że to obszerne sprawozdanie zadziała jak sygnał alarmowy i zwróci uwagę na konieczność działania, szczególnie poprzez realizację polityki dekarbonizacji gospodarki. Ochrona zdrowia musi mieć wyższy priorytet w politykach skierowanych na łagodzenie skutków zmian klimatycznych lub dostosowywanie się do nich”.

Kluczowe komunikaty omówione w raporcie obejmują:

- **Kilkuset tysięcy przedwczesnych zgonów rocznie w UE można zapobiec dzięki gospodarce „bezemisyjnej” dzięki zmniejszonemu zanieczyszczeniu powietrza**

Zanieczyszczenie zagraża zdrowiu na Ziemi, niszczy ekosystemy i jest ściśle związane ze zmianami klimatu na świecie. Zanieczyszczenie drobnym pyłem i ozonem powstaje z wielu takich samych źródeł, jak emisje gazów cieplarnianych i krótkotrwałe zanieczyszczenia klimatu. W całej UE emisje związane z paliwami kopalnymi stanowią ponad połowę nadmiernej śmiertelności przypisywanej zanieczyszczeniu powietrza z otoczenia (na zewnątrz). Ostatnie szacunki sugerują, że około 350 000 zgonów rocznie w UE można przypisać zanieczyszczeniu powietrza atmosferycznego przez spalanie paliw kopalnych i łącznie około 500 000 ze wszystkich działań związanych z człowiekiem.

Zrozumienie zakresu skutków zdrowotnych zanieczyszczenia powietrza dla zdrowia dzieci i dorosłych rośnie. Siedem milionów dzieci w Europie mieszka w obszarach, w których zanieczyszczenie powietrza przekracza zalecane przez WHO limity, a takie narażenie może wpływać na rozwój mózgu i funkcje poznawcze. Działania mające na celu zmniejszenie zanieczyszczenia poprzez dekarbonizację gospodarki należy traktować jako priorytet, aby zaradzić zarówno zmianom klimatu, jak i wymogom zdrowia publicznego.

- **Promowanie zdrowszej, bardziej zrównoważonej diety przy zwiększonym spożyciu owoców, warzyw i roślin strączkowych oraz zmniejszeniu spożycia czerwonego mięsa zmniejszy obciążenie chorobami niezakaźnymi i zmniejszy emisje gazów cieplarnianych**

Promowanie zmian w diecie może przynieść znaczne korzyści zdrowotne i środowiskowe, powodując znaczące zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych z systemów żywności o około 40%, a także zmniejszenie zapotrzebowania na wodę i użytkowanie gruntów. Takie diety mogą również prowadzić do znacznego zmniejszenia obciążenia chorobami niezakaźnymi poprzez zmniejszenie ryzyka chorób serca, udaru i innych chorób.

Jeśli bezpieczeństwo żywności i żywienia obniży się z powodu zmian klimatycznych, UE może prawdopodobnie spełnić swoje wymagania, importując żywność. Ale będzie to miało coraz większe konsekwencje dla reszty świata; na przykład poprzez import pasz dla zwierząt gospodarskich z gruntów ornych, które powstały w wyniku wylesiania.

Dlatego tak ważne jest opracowanie inteligentnych pod względem klimatu systemów żywnościowych, aby zapewnić bardziej odporną produkcję rolną i promować bezpieczeństwo żywnościowe i żywieniowe z korzyścią dla zdrowia ludzkiego.

- **Działania klimatyczne mogą zapobiec znacznemu wzrostowi rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych**

Rozprzestrzenianie się chorób zakaźnych w Europie może wzrosnąć w wyniku zmian klimatu. Choroby te obejmują choroby przenoszone przez wektory (zwłaszcza komary) oraz zakażenia przenoszone przez żywność i wodę. Istnieje również zwiększone ryzyko dla zdrowia zwierząt w całej Europie z powodu chorób takich jak wirus niebieskiego języka.

Rozmieszczenie gatunków komarów *Aedes albopictus*, znanych jako wektor chorób takich jak choroba denga, już się rozwija w Europie i może objąć znaczną część Europy Zachodniej w ciągu następnej dekady.

Infekcje przenoszone przez wodę, takie jak biegunka, mogą nasilać się po intensywnych opadach deszczu i powodziach, a wyższe temperatury mogą być związane ze zwiększoną opornością na antybiotyki dla patogenów, takich jak *E. Coli*. W przypadku gatunków *Salmonella* wzrost temperatury zwiększy namnażanie i rozprzestrzenianie się w żywności oraz zwiększy ryzyko zatrucia pokarmowego. Może również wystąpić wzrost liczby infekcji Norowirusem związanych z intensywnymi opadami deszczu i powodzią. Wzmocnienie systemów nadzoru i reagowania na choroby zakaźne powinno być priorytetem dla poprawy adaptacji do zmian klimatu.

- **Dostarczenie dowodów na korzyści zdrowotne wynikające ze zmian klimatycznych może odegrać kluczową rolę w osiągnięciu szybkiego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych**

Chociaż UE aktywnie angażuje się w wysiłki na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i określenia odpowiednich środków adaptacyjnych, wpływ zmian klimatu na zdrowie został stosunkowo zaniedbany w polityce UE. Uznanie poważnych wyzwań, jakie zmiany klimatyczne stanowią dla globalnych korzyści zdrowotnych dokonanych w ostatnich dziesięcioleciach, jest kluczem do promowania zaangażowania publicznego.

Ponadto wpływ zmian klimatycznych w innych regionach może mieć wymierne konsekwencje w Europie, a UE ma obowiązki w rozwiązywaniu problemów poza swoim obszarem.

UE musi dołożyć większych starań, aby zapewnić, że oszacowanie wpływu (klimatu) na zdrowie jest istotną częścią wszystkich proponowanych inicjatyw, a polityka klimatyczna i zdrowotna jest zintegrowana z innymi priorytetami politycznymi, w tym strategiami koordynacji na szczeblu UE i krajowym. Ważne jest również, aby podjąć kroki w celu przeciwdziałania błędnym informacjom o przyczynach i skutkach zmian klimatu, które grożą podważeniem woli politycznej do działania.

O EASAC

EASAC (Naukowa Rada Doradcza Europejskich Akademii) jest utworzony przez krajowe akademie naukowe państw członkowskich UE, Norwegii i Szwajcarii, aby współpracować przy udzielaniu porad europejskim decydentom politycznym. EASAC zapewnia środki do wysłuchania wspólnego głosu nauki europejskiej. Dzięki EASAC akademie współpracują ze sobą, aby zapewnić niezależne, oparte na dowodach porady dotyczące naukowych aspektów polityki europejskiej tym, którzy prowadzą lub wpływają na politykę w instytucjach europejskich.

Kontakt

Ms Janet Joy EASAC Communications Email: janet.joy@easac.eu Mobile: +44 7951 393984 Landline: +44 1225 891 511	Dr Robin Fears EASAC Biosciences Programme Director Email: robin.fears@easac.eu Mobile: +44 7597 308 284	Professor Sir Andy Haines London School of Hygiene & Tropical Medicine, Co-Chair of the EASAC Working Group on Climate Change and Health Andy.Haines@lshtm.ac.uk (phone contact via Janet Joy)